

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ
В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»**

**Збірник наукових праць VIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції**

ПОЛТАВА 2025

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін:
Збірник наукових праць VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
(30 жовтня 2025 р., м. Полтава) / Полтавський державний аграрний університет.
Полтава: ПДАУ, 2025. Т. 2. 921 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів

ДУБІНІНА МАРИНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЗОРЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

КОБЄЛЄВА ТЕТЯНА – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЛПЄСЬКИЙ РОМАН - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЄРШОВА НАТАЛІЯ – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ПРИЙДАК ТЕТЯНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

© Автори, 2025

© Кафедра обліку і оподаткування, 2025

© Полтавський державний аграрний університет, 2025

КУЦ ВІКТОРІЯ, здобувач вищої освіти
 Науковий керівник – **ПРИЙДАК ТЕТЯНА**, к.е.н., доцент,
 Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА: СУТНІСТЬ, ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА

Облікова політика є одним із ключових елементів системи бухгалтерського обліку, що визначає підходи підприємства до формування, оцінки, обліку та відображення господарських операцій у фінансовій звітності. Вона забезпечує єдність методологічних принципів ведення обліку, послідовність і порівнянність фінансових показників.

Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (ст.1) *облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [1].*

У Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» *облікова політика трактується так само, як і в попередньому джерелі [2].*

А от Пушкар М. С. у своєму науковому виданні зазначає, що облікова політика – це сукупність взаємопов'язаних управлінських і методичних рішень, які охоплюють організаційні, методологічні та технічні аспекти бухгалтерського обліку й визначають порядок формування облікової інформації для ефективного управління підприємством [3].

На мою думку, найбільш доцільним є визначення, подане Пушкарем М. С., оскільки воно не обмежується лише нормативними вимогами, а відображає стратегічне значення облікової політики в управлінні підприємством. Такий підхід розглядає облік не просто як технічний процес, а як елемент системи управління, що формує якісну інформацію для прийняття управлінських рішень.

Облікова політика має надзвичайно важливе значення для діяльності кожного підприємства, оскільки саме вона визначає методологічну основу ведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності. Її головна роль полягає у забезпеченні єдності, послідовності та достовірності облікової інформації, що використовується як внутрішніми, так і зовнішніми користувачами. Завдяки чітко визначеній обліковій політиці підприємство може забезпечити порівнянність фінансових результатів у різні періоди та підвищити рівень прозорості господарської діяльності.

Від грамотного формування облікової політики залежить не лише прозорість фінансових результатів, а й здатність підприємства мінімізувати податкові ризики, уникати штрафних санкцій і забезпечувати стабільність у відносинах із контролюючими органами. Водночас податкові ризики безпосередньо впливають на підходи до організації бухгалтерського обліку, спонукаючи бізнес гнучко адаптувати внутрішні регламенти, методики та інструменти відповідно до змін у законодавстві [4].

Крім того, облікова політика відіграє важливу роль у формуванні

фінансової стратегії підприємства. Вибір певних методів оцінки активів, нарахування амортизації, визначення доходів і витрат безпосередньо впливає на показники прибутковості, фінансової стійкості та рентабельності. Таким чином, облікова політика є інструментом управлінського впливу, що дозволяє оптимізувати результати діяльності, враховуючи вимоги законодавства та особливості господарських процесів.

Загалом, значення облікової політики полягає не лише у дотриманні облікових стандартів, а й у створенні інформаційної основи для прийняття ефективних управлінських рішень, підвищенні довіри до фінансової звітності та забезпеченні стабільності фінансового обліку на підприємстві.

Облікова політика кожного підприємства має свої особливості, які залежать від форми власності, організаційно-правового статусу, масштабів діяльності, галузевої специфіки та обраної системи оподаткування. Її формування базується на вимогах національних стандартів бухгалтерського обліку, але при цьому підприємство має право самостійно обирати методи і способи ведення обліку, що найкраще відповідають його потребам.

Однією з головних особливостей є варіативність методичних рішень. Підприємство може самостійно визначати порядок оцінки запасів, методи нарахування амортизації, способи обліку витрат і доходів, критерії суттєвості тощо. Така гнучкість дозволяє узгодити облікову політику з фінансовою стратегією підприємства.

Важливою особливістю є також послідовність застосування – облікова політика повинна діяти постійно, а зміни вносити можна лише у випадках, передбачених законодавством або при зміні умов діяльності. Це забезпечує порівнянність показників звітності між різними періодами.

Крім того, облікова політика має внутрішньоорганізаційний характер, оскільки затверджується керівником і відображає специфіку управлінських підходів підприємства. Вона оформлюється у вигляді наказу або розпорядження, який містить опис методів обліку, структури бухгалтерської служби, форм первинних документів та порядок ведення реєстрів.

У сукупності ці особливості роблять облікову політику індивідуальним інструментом управління обліковою системою, який забезпечує достовірність, прозорість і ефективність фінансової інформації на підприємстві.

Отже, облікова політика є важливою складовою системи управління підприємством, що визначає порядок формування, узагальнення та подання фінансової інформації. Вона виступає не лише інструментом дотримання законодавчих вимог, а й засобом забезпечення ефективного управління ресурсами, контролю за фінансовими результатами та підвищення достовірності звітності. Грамотно сформована облікова політика враховує особливості діяльності підприємства, створює умови для прозорості господарських процесів і сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень. Саме тому її значення полягає у поєднанні методологічної точності, гнучкості та стратегічної орієнтованості на розвиток підприємства.

Список використаних джерел:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 22.10.2025).
2. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 22.10.2025).
3. Пушкар М. С., Пушкар М. Управлінський облік – складова загальної облікової системи інформації. *Вісник економіки* № 1. 2024. С. 94–110. URL: https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/50286/1/Пушкар.PDF?utm_source.
4. Лега О. В., Прийдак Т. Б., Яловега Л. В., Єрмолаєва М. В., Сіренко О. В. Облікова політика та податкові ризики: сучасні рішення для бізнесу. Актуальні питання економічних наук. 2025. № 9. URL: <https://tinyurl.com/ywep3dva>.

Наукове видання

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»

Збірник матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

30 жовтня 2025 р.

м. Полтава

Відповідальна за випуск, головний редактор:

ЛЕГА ОЛЬГА, к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування

Комп'ютерна верстка:

ЛЕГА ОЛЬГА, УЛЬЗУТУЄВА АЛІНА, ШАБАТЬКО АННА

*Матеріали представлені в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей. Всі матеріали перевірено на оригінальність тексту на онлайн сервісах пошуку плагіату. До публікації приймалися тези, в яких відсоток авторського тексту становить не менше 65 %.

